

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Fidei Formvlarvm Praecipve Avgvstanae Confessionis Ivstitia Et Vsv

**Bernhold, Johann Balthasar
Schifflin, Johann Sigismund**

Altorfii, [1730]

§IV.

[urn:nbn:de:bsz:31-67824](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67824)

doctrinam A. C. traditam amplectitur & profitetur, iuste summam religionis suae publico expressisse scripto, expositamque in formam & regulam credendorum & docendorum proposuisse, & etiamnum proponere. Ecclesia, secundum superius dicta iuste agit, uel in sensu permissiuo uel praeceptiuo; Ecclesiae nostrae omni iure permissum fuisse, ut confessionem fidei & doctrinae ederet, & suis sociis iniungeret, inde adstruimus, quia Confessionem AVGVSTAE propositam in numerum fidei formularum, quas definiuimus antea, omnimode referri oportet; de formulis fidei, quas descripsimus, in uniuersum pronunciauimus eas esse iustas, iusta itaque etiam erit A. C. cum sub classe fidei formularum continetur. Quicquid enim ualet de genere, ualet etiam de specie etc. solum relinquitur probandum, A. C. tanquam speciem contineri sub genere formularum fidei; definitum *formula fidei* ex aequo competet A. C. si definitio in eandem per omnes partes quadret.

§. IV.

Quia est uerae Ecclesiae.

E formularum fidei definitione ante omnia applicabimus A. C. id quod de iis primum praedicatur; esse nimirum publica uerae Ecclesiae scripta, Spiritus S. luce atque gratia iuuantem, & omni adhibito studio humano concinnata. Negabunt strenue *Romanenses* aduersarii, *Confessores* nostros ad ueram Ecclesiam referri debere; schismaticos uerius, apostatas & haereticos illos fuisse affirmabunt; uerum caluminae huius notam Ecclesiae nostrae scriptam, uarii uarie extulerunt. Nosmet, semotis tantisper, quae romano-catholicos inter & nos intercedunt de Ecclesia controuersis; gratiae aduersariorum aliquid dabimus, & quod aiunt, καὶ ἀνθρώπων disputabimus. Damus itaque Romanam Ecclesiam tum fuisse ueram uisibilem illam, quam tantopere iactant Ecclesiam, & uerae ab Apostolis, Petro maxime & Paulo fundatae filiam, siue neptem, siue proneptem etc. maiores certe nostri in ea erant

erant nati & educati. Damus rursus uisibile Ecclesiae caput, summum *Romae* degentem Episcopum. Maiores nostri aequae ac alii illorum socii, obedientiam ipsi & fidem praestabant. Sed & liberales uicissim aduersarii erunt nostri, atque id unum concedent, nostros aequae ut reliqua Romanae Ecclesiae membra per regenerationis lauerum, doctrinamque euangelii, Christo summo Ecclesiae suae capiti ita insertos obstrictosque fuisse, ut salua conscientia & salute, integrum iis non fuerit uel larum unguem a magistri uoce, in Euangelistarum et Apostolorum scriptis sonora, discedere, officii potius leges efflagitauerint, ut secundum illam morum disciplinam, sacrorum rituum ordinem, doctrinaeque compagem et σύστημα nunquam non exactissime componerent, secus agentem Romanam Curiam et Ecclesiam e Scriptura S. arguerent et increparent. Atqui ex idoneis historiarum monumentis constat, quam misere utriusque facies ante reformationis tempora fuerit deturpata; morum perditissima impietas et impudentissima petulantia, in Ecclesiastico cumprimis ordine conspicua, inueterata licentia in praescriptionis ius et impunitatem quasi abiit. Immensa fere rituum in sacris obuiorum e religione iudaica abrogata, et gentili damnata transumptorum propriaeque superstitionis et impietatis figmentis aduictorum moles, miseris hominum conscientis tyrannice imposita fuit *εἰς ἀβάστακτον ζυγόν*. Ecquid dicam de uerae doctrinae ignorantia et corruptelis? profundissima placitorum Christianae religionis erat non penes uulgus modo, sed et Ecclesiae doctores inscitia, cum S. Biblia uel legenda non concedebantur, uel, quod dictu propudiosissimum est, ii, quibus illorum euoluendorum facultas forte erat, eadem non intelligebant, negligebant, spernebant, corrumpebant; quare errores in Ecclesiam non raris copiis, sed condensato agmine, nemine ad tantum malum reprimendum, uel suffeno uel idoneo, irruerunt. Nec leues ii erant, et phi-

lofophicae tantum uelitationes, sed graues omnino et perniciosissimi. Ipsum enim fidei fundamentum ex imo concutiebant et locomouebant; fidei in Christum unicum mundi Seruatorem constituendae et conseruandae fundamentum subruerunt, alio in locum eius iacto sterquilinio, propriorum nempe meritorum, partim puerilium et ineptorum, partim in ipsum Deum eiusque Christum iniuriorum. Testes non allegabo probos et doctos ex omni aetate et gente uiros, in hunc desperatum ecclesiae statum inuehentes, quos FLACIUS cum aliis magno numero dat. Publicos tantum huius ueritatis testes allegabo, a XVI. seculi anno XVII. usque ad XXX. illustres et praecipuos: Pontificis ADRIANI VIIIMI FRANC. CHEREGATO ad Comitata Imperii anno XXIII. *Norimbergae* habita, datam instructionem. [uid. COELESTINVS l. c. p. 4. col. B. *Illustris A SECKENDORF Comm. de Lutheranism* p. 255. et B. I. C. FVNCKII *Reformations-Historie* p. 119. seqq.] Illustriss. Germanici Imperii Procerum centum et unum de Religione grauamina eidem *Papae legato*, et iam ante anno XXI. CAROLO oblata, in *Wormatiens. comitiis*. [uid. Ill. A SECKENDORF l. c. maxime ELIAE FRICKII *V. D. apud Ulmensis Ministri et in Gymn. Theol. Professoris Praefatio in hunc librum a se uersum et auctum*, et I. C. FVNCKII *Reform. Historie* p. 17. 21. 121. coll. 133. 182.] MERCVRINI CATTINARIJ Orationem *Bononiae* ad CLEMENTEM VIIIMUM anno XXIX. nomine Caesaris recitatam. [COELESTINVS l. c. p. 11. 12. collata sententia illorum, quos Augustissimus CAESAR antea de religione in consilium uocauit p. 7. column. B.] ipsum denique CAROLI VII sermonem ibi habitum. [CHYTRAEVS l. c. p. 16. 19. COELESTINVS p. 14. 15.]

§. V.

Confessores itaque nostri schisma non fecerunt, cum fœra repurganda susciperent, nihil enim aut noui aut iniusti hac in re tentarunt; sed et attendas uelim quam prudenter, quam aequè,